

Vild natur og Biodiversitet
J.nr. 2022-4079
Ref. JETTE
Den 3. august 2023

Høringsnotat – udkast til ændring af bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen) – udpegning af Østlige Tyskebugt som fuglebeskyttelsesområde

Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen) blev i udkast sendt i ekstern høring den 8. juni 2023 med frist for afgivelse af høringssvar den 3. august 2023.

Miljøministeriet har modtaget høringssvar fra syv organisationer og virksomheder: Følgende syv høringssparter har fremsendt bemærkninger til udkastet til bekendtgørelse: Dansk Land & Strandjagt (DLS), Friluftsrådet, Danmarks Jægerforbund, Copenhagen Infrastructure Partners (CIP), Green Power Denmark (GPD), Danmarks Naturfredningsforening (DN) og Dansk Erhverv (DE).

Høringssvarene har berørt følgende punkter:

1. Generelle bemærkninger.
2. Aktiviteter i området, herunder jagt og friluftsliv.
3. Sammenhæng med VE-områder og havplanen.

I det følgende gennemgås de væsentligste høringssvar. Miljøministeriets kommentarer hertil er anført i kursiv. Høringssvarene er kun gengivet i hovedtræk. For detaljerede oplysninger om svarenes indhold henvises der til de fremsendte høringssvar, som kan ses på Høringsportalen.

Høringsnotatet forholder sig kun til de bemærkninger, der er relevante for den konkrete ændring af habitatbekendtgørelsen.

Bemærkningerne har ikke givet anledning til indholdsmæssige ændringer i bekendtgørelsesudkastet.

Bemærkninger til udkastet:

Ad 1. Generelle bemærkninger

Dansk Land & Strandjagt (DLS), Friluftsrådet, Danmarks Jægerforbund, Copenhagen Infrastructure Partners (CIP) og Green Power Denmark (GPD) støtter generelt beskyttelse af sortand og rødstrubet lom ved udpegning af et nyt fuglebeskyttelsesområde.

Danmarks Naturfredningsforening tager til efterretning, at området udvides.

Dansk Erhverv bakker op om en stærk beskyttelse af biodiversitet og bæredygtighed i de danske havarealer.

DLS undrer sig over, at der laves tiltag til at beskytte sortand, som har en levedygtig og ikke truet bestand i Danmark.

Miljøministeriets bemærkninger:

Formålet med ændringen af habitatbekendtgørelsen er gennemføre forpligtelser efter fuglebeskyttelsesdirektivet (Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/147/EF af 30. november 2009 om beskyttelse af vilde fugle). Der er efter fuglebeskyttelsesdirektivets artikel 4 pligt til at udlægge som særligt beskyttede områder navnlig sådanne områder, som med hensyn til antal og udstrækning er bedst egnede til beskyttelse af de arter, der er opført i bilaget til direktivet. EU-Kommissionen har bedt Danmark om at udpege området, der svarer til IBA-område 123¹.

Ad 2. Aktiviteter i området, herunder jagt og friluftsliv.

Dansk Land & Strandjagt (DLS) glæder sig over, at Natura 2000-områderne stadig i fremtiden kan bruges til jagtslige aktiviteter.

Friluftsrådet lægger vægt på, at eventuelle fremtidige begrænsninger af friluftsliv, herunder sejlads, jagt og fiskeri i området vil være målrettede og baseret på et veldokumenteret fagligt grundlag.

Danmarks Jægerforbund fremhæver, at en udpegning af et fuglebeskyttelsesområde ikke har en generel indflydelse på jagten. En eventuel regulering af jagten i et Natura 2000-område skal vurderes i det enkelte område med afsæt i en biologisk vurdering af jagtens betydning. Dette understreges i ”Vejledning om jagt i medfør af rådets direktiv 79/409/EØF om beskyttelse af vilde fugle”, hvoraf det fremgår, at jagt er en legitim form for bæredygtig udnyttelse i Natura 2000 områder.

Miljøministeriets bemærkninger:

Udpegning som fuglebeskyttelsesområde udelukker ikke erhvervsmæssig og anden anvendelse af Natura 2000-områderne, men forpligter medlemslandene til at iværksætte nødvendige bevaringsforanstaltninger, at undgå forringelser af områderne og forstyrrelser med betydelige konsekvenser for de arter, som områderne er udpeget for, samt at foretage en væsentligheds- og konsekvensvurdering af planer og projekter og ikke give tilladelse til nye aktiviteter, der kan skade det, området er udpeget til at beskytte. Der er mulighed for at fravige beskyttelsen, hvis der foreligger bydende nødvendige hensyn til væsentlige samfundsinteresser, og betingelserne om, at der ikke foreligger alternativer, og der iværksættes kompenserende foranstaltninger, er opfyldt.

Ad 3. Sammenhæng med VE-områder og havplanen.

Danmarks Jægerforbund gør opmærksom på, at der med udpegningen er fokus på artbaseret beskyttelse, og at den beskyttelse, som området omfattes af, ikke vil være tilstrækkeligt for at sikre havnaturen i det omfang, det er nødvendigt. Særligt er der et behov for at beskytte havbunden mod forstyrrelser fra aktiviteter af forskellig karakter, f.eks. fiskeri, jf. regeringens udtalelse om, at man med den nye havplan vil nå målet om 30% beskyttet marin natur, og at marine fuglebeskyttelsesområder defineres som en del af de 30%.

¹ IBA-områder (Important Bird Area) er områder, som EU-Kommissionens rådgiver, Bird Life International, har peget på som relevante fuglebeskyttelsesområder, og som EU-Kommissionen i deres administration tager udgangspunkt i.

Copenhagen Infrastructure Partners (CIP) finder det u hensigtsmæssigt at lade de nye udpegede naturbeskyttelsesområder helt eller delvist overlappende de arealer, der i den for nyligt politisk vedtagende Danmarks Havplan er udlagt til etablering af vedvarende energi. CPI fremhæver, at uagtet at der er gode erfaringer med sameksistens mellem havmølleparker og forskellige arter af havfugle, vil et overlap mellem de udvidede naturbeskyttelsesområder og arealerne til vedvarende energi og ilandføringer potentielt medføre større risiko for opsættende klager, og deraf følgende forsinkelser og fordyrelser af anlæggene.

CPI anfører desuden, at udvidelsen af naturbeskyttelsesområdet ”Sydlige Nordsø” (F113/N246) vil begrænse muligheden for alternative ruteføringer, og at ilandføringen fra den fremtidige havvindsudbygning væsentligt besværliggøres. CPI foreslår derfor, at omfanget af udvidelsen af naturbeskyttelsesområderne som minimum reduceres, således at overlap med VE-områderne i havplanen undgås. Det foreslås desuden, at der friholdes en korridor, der tillader kabelføringer mellem den sydlige grænse for VE-området ”Nordsøen I (Ev34)” og ned til syd for Esbjerg. CPI opfordrer endelig Miljøministeriet til at sikre den fortsatte koordinering med Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet, Energistyrelsen og Erhvervsministeriet, således at den helhedsmæssige planlægning af Danmarks Havplan sikres, herunder udbygningen af grøn energi.

Green Power Denmark (GPD) noterer, at naturbeskyttelsesområdet geografisk er overlappende med flere områder udpeget til havvind i havplanen, og bemærker at høringsmaterialet angiver, at udvidelsen af F113 ikke udelukker erhvervs mæssig og anden anvendelse af Natura 2000-områderne, men at udpegninger i Natura 2000 forpligter medlemslandene til at iværksætte nødvendige bevaringsforanstaltninger, at undgå forringelser af områderne og forstyrrelser med betydelige konsekvenser for de arter, som områderne er udpeget for, samt at foretage en væsentligheds- og konsekvensvurdering af planer og projekter og ikke give tilladelse til nye aktiviteter, der kan skade det, området er udpeget til at beskytte. GPD bemærker hertil, at udbygning med vedvarende energi i det reviderede VE-direktiv anerkendes som et hensyn af overordnet offentlig interesse, og der stilles krav om øget hastighed i tilladelsesprocedurer for vedvarende energi.

GPD anfører desuden, at uagtet at der er gode erfaringer med sameksistens mellem havmølleparker og forskellige arter havfugle, vil et overlap mellem de udvidede naturbeskyttelsesområder og arealerne til vedvarende energi og ilandføringer potentielt kunne få negative konsekvenser for den accelererede udbygning med havvind, som er politisk ønsket i Danmark og Europa. Da anlæggene udgør væsentlige elementer i den grønne omstilling, og samtidig afgørende politiske målsætninger¹, er det u hensigtsmæssigt, at risikoen for forsinkelser og fordyrelser øges.

GPD opfordrer derfor Miljøministeriet til at administrere det udvidede beskyttelsesområde under strikt hensyntagen til princippet om sameksistens og arbejde målrettet på at sikre, at det nødvendige tempo i udbygning med vedvarende energi kan forekomme samtidig med at Danmark udnytter vores unikke mulighed for at fremvise state- of the art tiltag til sameksistens. Til det formål appellerer Green Power Denmark til, at Miljøministeriet i samarbejde med Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet tager to initiativer, dels på kort sigt i relation til det kommende havvindudbud af ’Nordsøen I’, og dels på mellemlang sigt at tilvejebringe forbedret viden om sameksistens inklusiv mere kvalificerede metoder til konsekvensberegninger af fortrængningseffekter for havdykænder mv.

Danmarks Naturfredningsforening (DN) udtrykker dyb bekymring over, at området overlapper med tre eksisterende vindmølleområder. DN mener ikke, at vindmølleparker og naturbeskyttede områder bør overlappende og opfordrer til, at udpegningen af det nye marine fuglebeskyttelsesområde ikke bør skabe præcedens for dette. DN opfordrer til, at det igangværende arbejde med en dansk Havplan bør

fastsætte en planlægning som sikrer, at havvindmølleparker ikke lægges oven i beskyttede naturområder.

DN fremfører bemærkninger om områdets overlap med udviklingszone til VE i havplanen og anfører, at disse overlap bør fjernes, inden havplanen endelig vedtages. DN fremfører endvidere bemærkninger om fremtidig administration af Natura 2000-områder bl.a. i forhold til fiskeri med bundslæbende redskaber.

Dansk Erhverv (DE) påpeger, at det er uhensigtsmæssigt at lade de nye udpegede naturbeskyttelsesområder overlappe med arealer, der er udlagt til etablering af vedvarende energi i den netop vedtagne Havplan, da et sådant overlap øger risikoen for forsinkelser af kommende VE-projekter i området bl.a. via opsættende klager. DE peger på, at det kan udskyde omlægningen af den danske energiforsyning samt fordyre opstillingen af grøn energi på havet.

DE fremhæver, at tæt koordinering mellem Miljøministeriet, Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet, Energistyrelsen og Erhvervsministeriet er afgørende for at sikre, at der sker en optimal implementering af Havplanen og opfordrer kraftigt til, at Miljøministeriet også fremadrettet realiserer en tæt koordinering ministerierne imellem.

Miljøministeriets bemærkninger:

Fuglebeskyttelsesområder udpeges til beskyttelse af fugle efter fuglebeskyttelsesdirektivet. Fuglebeskyttelsesområder er omfattet af EU's definition af beskyttet natur og bidrager til EU's målsætning om 30 procent beskyttet natur på land og på havet.

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/89/EU af 23. juli 2014 om rammerne for maritim fysisk planlægning finder anvendelse på medlemsstaters havområder, uden at dette berører anden EU-lovgivning, jf. artikel 2, stk. 1, 1. pkt. Lov om maritim fysisk planlægning, der implementerer dele af direktivet, ændrer ikke på anden EU-lovgivning, herunder naturdirektiverne. Det fremgår også af lobemærkninger til lov om maritim fysisk planlægning: "Det fremgår af artikel 2, stk. 1, i direktivet, at anvendelsen af direktivet på medlemsstaternes havområder sker uden, at det berører anden EU-lovgivning. De forpligtelser, der følger af eksempelvis EU's direktiver på natur- og miljøområdet, berøres således ikke."

Ændringen af bekendtgørelsen er udtryk for en supplerende implementering af fuglebeskyttelsesdirektivet. Der er tale om en ændring af bekendtgørelsen som opfølgning på en sag med EU-Kommissionen om manglende udpegnings af marine fuglebeskyttelsesområder. Ændringerne er baseret på faglige rapporter udarbejdet af DCE, Aarhus Universitet. Beslutningen om at efterkomme EU-Kommissionens opfordring til udpegnings af området er truffet i regeringen med inddragelse af alle relevante ministerier og styrelser, herunder Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet, Energistyrelsen og Erhvervsministeriet.

Tilladelse til energianlæg og dertil hørende infrastruktur på havet hører under Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet, som har implementeret naturdirektiverne i de relevante regler på deres ressortområde. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet sikrer overholdelse af naturdirektiverne i forhold til Natura 2000-områderne og artsbeskyttelsen på havet, herunder i det nye fuglebeskyttelsesområde. Miljøministeriet har videregivet opfordringerne vedrørende administration af området og de to initiativer til Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet.

Naturdirektiverne er ikke forbudsdirektiver, og der er efter EU-retten ikke forbud mod overlappende aktiviteter, idet mulighed for sameksistens beror på en konkret vurdering i forhold til

beskyttelsesformålet med området, og idet der er mulighed for at fravige naturdirektiverne, hvis betingelserne herfor er opfyldt.

Bemærkninger til havplanen falder uden for denne høring. Miljøministeriet har videregivet bemærkningerne til havplanen til Erhvervsministeriet, som havplanen hører under.

Ændringen af bekendtgørelsen vedrører alene udpegning af et nyt område, ikke reglerne for administration, som gælder uændret. Der er derfor ikke kommenteret på bemærkninger vedrørende administration af områderne.